

Biblioteko Katolik Idista

No. 13.

VIVO

DI SANTA

Ioanna Franciska de Chantal

da LUCIE POITRESSE

Preco : 1 fr.

IDO-KONTORO : THAON-LES-VOSGES (FRANCIA)

Cheko-Konto postala No. 34.89, Nancy.

IMPRIMERIO XAVIER SUTTER - SAINT-DIÉ (VOSGES) FRANCIA

1926

VIVO

DI

Santa Ioanna Franciska de Chantal

INFANTESO E YUNESO

---

1. Remediilo apud la malajo.

La Providenco, qua mizerikordioze pozas remediilo apud la malajo, grantis al mondo, dum epoko infektita dal herezio, admirinda kredo-modelo en la persono di santa Ioanna Franciska de Chantal. Inter extera seduktivi e teroriganta interna tentesi, Ioanna konservis integra ta precoza kredotrezoro quan lua ancestri transmisabis ad elu. Noblianma ed energioza, el povis, cherpante forteso ek ne-vinkebla fido a Deo, sempre mantenar sua vivo ye la nivelo di sua konvinkesi. Ibe trovesis l'instigilo di lua santeso.

El naskis en Dijon, ye la 23 di januaro 1572. Lua patro, Benignus Fremyot, prezidero di la Parlamento di ta urbo, fidele Kristana e pro to ipsa honestega judiciisto, juis la estimo di omni e la fido dil rejo, a qua lu ne timis uldie dicar kun Kristana sincereso qua multe plezis a la granda monarko : « Siniore, se vua Sinioreso ne klamabus : *Vivo al Romana Eklezio !*, me nultempe klamabus : *Vivo al Rejo Henrikus IV !* » (1)

Tala esis la patro a qua l'edukado di Ioanna esis tote konfidata, nam elu ye l'evo de 18 monati perdabis sua matro. La Prezidero sorgis instruktigar sua filiino pri omno quo,

(1) Henrikus IV su konvertabis de la Calvinismo al Katolikismo.

segun la kustumi di ta epoko, konvenis a nobela damzelo. La flexebleso e vivaceso di lua spirito igis el facile memorar omno docita. Ioanna do divenis habila, quale lektesas en anciena memoriali, « pri lektar, skribar, dansar, plear instrumenti, kantar muziko, ed artoze laborar ».

2. Puerino qua defensas sua kredo.

Ma precipue kredo profunde radikifis en lua anmo. Elu, ankore nur tre yuna puero, ne tolerabus ke hereziano karezez elu. Uldie, audante ulu negar la reala prezenteso di Nia Siniro en la Santa Sakramento, Ioanna, qua lore evis 5 yari cirkume, eskapis de la brakii di l'edukistino, kuris a la neginto e klameskis : « Siniro, on devas kredar ke Iesu Kristo esas en la Santa Sakramento, pro ke Lu asertis lo. Ne kredante to quon Lu ipsa dicis, vu traktas Lu kom mentiero. » Ta siniro, extreme astonita, probis diskutar kun elu ; ma la mikra teologiistino duris replikar tre sagace, ed il volis konkluzar la diskutado ofrante ad elu drajei. Ma el ne konsentis mem nur tushar oli, e, ricevinte li en sua avantalo, kuris jetar li aden la fairo dicante : « Nu ! videz, Siniro, yen quale brulos en l'inferno omna hereziani, pro ke li ne kredabos to quon dicis Nia Siniro. »

MARIAJESO

3. Baronino de Chantal.

Plu tarde, esante solicitata konsentar splendida mariajo, el respondis : « Me preferus selektar domicilio en perpetua karcero kam en la lojeyo di hugenoto, e subisar mil morti l'una pos l'altra kam vidar me mariaje kun-ligita ad enemiko di l'Eklezio. » Tamen la yuna nobela kurtezanto prizentabis su kun l'aspekto di sincera katoliko. Ma kande lu vidis su deskovrita, lu desmaskis su ed aparis tala qualan Ioanna, instruktita dal deal lumo, unesme judikabis lu.

El evis 20 yari kande la Prezidero Frémiot mariajis el kun barono *de Chantal*, viro tote digna de la trezoro quan la Cielo konfidis ad ilu. Kande el akompanis sua spozo aden la kastelo Bourbilly, la urbo Dijon kun regreto vidis forirar ta qua ja esis surnomizita « *la perfekta Siorino* ».

4. Admirinda domo-mastrino.

Fideleso al oficala devi esas la unesma frukto di sincera vertuo. Siorino de Chantal komence establis en sua domo la maxim perfekta ordino. Levinta su frumatine, el kustumis certigar su ke la servisti esas singla ye sua tasko. El esis tante ferma e benigna a li ke, respektate ed amate da omni, el preske nultempe mustis konjedar ula. Per lua sorgi, meso esis reguloze celebrata singladie en la kastel-kapelo, ed el asistis ol kun sua preske tota servistaro. Ma omna sundie, por la general edifikado, el ne faliis irar aden la parokio.

Ioanna, quaza matro al povri, vidis ici advenar a su de fora, tre fora loki. Dum l'almonala disdono, qua reguloze facesis singladie, ulfoye eventis ke almonarii, ekirinte kun sua parto, rieniris tra altra pordo por itere prizentar su. La sagaca baronino nultempe kurajis shamigar li pri lo; el iteris sua almono dicante interne: « Mea Deo, me omna instante esas mendikanta an la pordo di vua mizerikordio. Ka me prizus repulsesar da vu ye la duesma o triesma foyo? Mil e mil foye vu benigne toleras mea tedo. Ka me ne toleros olta di vua kreiti? »

Deo evidente benedikis elua almoni. Dum famin-tempo, elu inspirata durigar oli pro fido ad Lu, l'unika farin-barelo e la poka sekal-provizuro qui restis ad elu, danke mirakla plu-multigo ne diminutis dum 6 monati.

5. Modela spozino.

La relati kun ta serioza Kristanino esis charmoza. La kastelo Bourbilly balde divenis kunveneyo por la nobelaro dil provinco qua darfis joyoze livrar su ad omna agreabla e honesta distraktesi. Ma kande la rejo-servado koaktis la barono absentesar, on ne plus parolis pri ludi, chasi, promeni. Afabla a ti qui vizitis elu, Siorino de Chantal savis samtempe inkluzar su en la maxim saja retenemeso e, se on reprochis ad elu l'ecesanta simpleso kun qua el lore su vestizis: « Ne parolez a me pri to, — el respondis, — la okuli a qui me devas plezar esas tre fore de hike ».

Nultempe la maxim lejera nubo projektabis ombro sur la uniono dil barono e di lua santa spozino, e quar filii kompletigis la pura joyo di ta hemo. Ma ka ne per sufrado la vertuo pureskas e la santeso perfekteskas? Siorino de Chantal,

sequante sua Dea Maestro, mustis acensar sur longa ed eskarpa kalvario. En sua maxim kara afeciono el unesme frapesis.

6. Katastrofo.

Dum chas-partio, barono de Chantal vundesis per pafado de ne-habila amikulo. Sentante su mortigive vundita, lu quik dicis a l'ocidinto : « Mea kuzo, mea amiko, me morteskas. Me tot-kordie pardonas a tu ; tu mis-pafis pro ne-prudenteso. » Pos pardonas tante jeneroza e serena ; ta Kristano sendis quar de sua servisti por querar sacerdote, e kinesma a Siorino de Chantal. « Ma, lu dicis, ne savigez da elu ke me esas mortonte-vundita. »

La kompatinda baronino adkuris ad ilta qua esis plu kara ad elu kam irgo en la mondo. Il aceptis el kun la yena paroli : « Kar amikino, la decido di Deo esas justa... ni devas amar Lu... me mustas mortor. » — « No, no, el ardoroze respondis, vu mustas risaneskor. » E on audis el pregar : « Siniore, prenez de me omno quon me posedas en la mondo... omno, ma lasez a me ca kara spozo quan vu grantis a me. » Santa Franciskus de Sales ne ja lernabis ad elu ke on devas konsentar ne nur ke Deo frapez ni, ma mem ke Lu frapez ni ye la loko quan Lu volas. Cetere, ta klamo spricinta de lua ne-mezurebla chagreno ne esis desobedio a la deal volo, e kande ta volo su prizentis ad elu kun sua tota rigoro, el jeneroze adheris ad olu. Ma ta ruptita kordio de lore su klozis ad omna homala konsolaco ; la vakuajo qua jus facesis en olu ne plus povis plenigesor se ne dal amo a Deo. Per fero e fairo Ioanna enskribis sur ol, kom sakra sigluro, la adorinda nomo IESU, vovis chasteso e manifestis per sua konduto ke de nun elua omna afecioni esas en la Cielo.

VIDVESO — VOKESO REGULIERALA

7. Al santeso.

El evis duadek e ok yari. Quar mikra pueri bezonis lua sorgi e teneraji. Koncianta la granda devi impozita a Kristana matro, Siorino de Chantal konsideris sua filii kom precoza depozajo konfidita da Deo, e savis ke el devas edukar li precipue por la cielo. Konseque, el diligente esforcis konser-

var e developar en lia anmi la santa bapto-graco, sen neglijar la instruktoso postulata da lia rango.

Tamen Deo, qua havis pri el granda projekti, komencis lu preparar ad ici, donante ad lu vivaca deziri a vivo plu perfekta, ed igante el per plura vizioni perceptar Lua intenci. Uldie, dum promenado en la ruo, kande el ardoroze pregis, demandante de Deo konsilero por guidar el a ta perfektoso quan el aspiris, prelato aspektanta samtempe majestoza e dolca, vizione prizentis su ye lua regardi, e cielal voco audigis da el ica paroli : « Yen la konsilero amata da Deo e dal homi a qua vu devos konfidar vua koncienco ». E la viziono desaparís, ma ta memoro restis profunde grabita en lua anmo.

8. Revelo pri futuro.

Altrafoye, ravisata en Deo, el audis interna voco dicar ad elu : « Quale mea filio Iesu esis obediera, tale me destinas vu esor obediera ». — Pos kelka tempo, vidajo dil granda dolori quin el havos suportenda, vivace reprezentesis a lua spirito. Uldie, fine, indikante ad el grandanombra trupo de virgini e vidvini qui venas ad elu, Deo dicis : « Vu e mea sincera servanto havos ta decendantaro. Ol esos por me elita trupo, ma me volas ke ol esez santa ». Ioanna ne povis komprenar la signifiko di ta paroli ; el nur konciis ke el devas plue kam olim vivar por Deo sola, e vartar en pregado, fideleso e paco la integra manifesto di Lua santa decidi.

9. La kruco-voyo.

Durante exercar su ye solida vertui, el sucesis vinkar omna revolti di sua kordio, grantante a la ocidinto di sua spoza la pardono maxim jeneroza. Mem el tenis super la bapto-kuvo un de lua filii. Ma precipue humileso e pacienteso brilís en elu maxim forte. Lua bo-patro, homo severa e plendema, notifikis ad elu ke el venez habitar apud lu. Se ne, il rima-riajus su e desheredigus elua filii. La vertuoza vidvino, konsiderante ta deziro di l'oldulo kom manifesto di la deal volo, livís Bourbilly, qua esis tante plena de memoraji, por establísar su en la kastelo Monthelon. La direktado dil menajo esis livrita a servistino qua aquirabis tanta influo sur la spirito di lua mastrulo ke nulo facesis en la domo sen elua impero. Timante ke la presentesos di Siorino de Chantal diminutos sua autoritato, el esforcís igar la feblamenta oldulo

desfavoroza a lua bo-filiino, ed ica vidis su submisata a tanta dependo ke el ne audacabus « donigar glasedo de vino a portisto » sen dekreto di ta mulieracho qua ulfoye reprochis ed insultis elu. La filii di la servistino traktesis kom egala a ti di la baronino, ed ica venjis su santamaniere, docante a li lektar, e mem kelkafoye vestizante e pektante li propramanue. Tamen el dolore vidis disipar la havajo familiala, ma lua esforcis por remediare lo esinte vana, el komprenis ke el mustas restriktar su a humila tolerado, e rezervis a su nur la yuro servar la povri. El agis lo kun ne-exhaustebla karitato. El vizitis la maladi, netigis e pansis la plagi maxim repugnanta, helpis la mortonti. Kande ulfoye ulu mortabis dum lua absenteso, nulu audacabus sepultar la mortinto : lo esis « la yuro dil santa barona Siorino ».

10. Santa guidero.

Tamen la enemiko di omna bonajo, jaluza pri to quon agis ta admirinda muliero, omnamaniere asaltis lua anno. Konciante sempre plu forte ke el bezonas direktero, e ne savante quale renkontror ta qua esabis vizione montrita ad elu, el esperis trovor sokurso che bona regulierulo a qua on konsilabis ad el turnar su. Ma ilu ne esante destinita dal Cielo por la direktado di ta grand anno, mis-komprenis ol ed augmentis lua angori. Ma la horo di mizerikordio esis balde eventonta.

Dum la yaro 1604 la Dijon-ana skabini suplikis l'episkopo di Genève facar ad ili la honoro predikar la Karesmo en lia urbo. La Prezidero Frémot instigis sua filiino venor pasar che ilu la tempo di la religiala retreto por ne perdor un del prediki dil santa prelato. Tam balde kam el vidis lu en la katedro, kun quante profunda emoco el ri-konocis omna trairi dil konsilero qua esabis vizione montrita ad elu en la ruro di Bourbilly ! L'episkopo di Genève sua parte astonita vidar inter l'asistanti elta quan viziono konocigabis da ilu kelka tempo antee, turnis su per agreabla hazardo a Siniro Arkiepiskopo di Bourges, propra frato di Siorino de Chantal, por saveskar qua esas ta muliero. Pro ke Santa Franciskus de Sales ofte repastis an la tablo di ta prelato o di la Prezidero, esis facila a la santulo ed a la santino inter-renkontrar. Ma nur ye la pilgrimo di Santa-Klaudius Siorino de Chantal povis tote libere apertar sua kordio a sua nova konsilero.

El konfidencis ad il sua ardoroza deziri a perfekteso, ed anke sua perplexeso ed aflikteso pro la tentesi per qui la diablo esforcas shanceligar lua kurajo e mem lua kredo. Konsolaco e lumo grantesis abundante ad elu. La paco qua rezultis kom frukto de ta konversado revelis ad el la signifiko di antea viziono dum qua esabis dicita ad elu : « Ke el eniros la sakra repono di la filii di Deo nur *per la pordo di Santa Klaudius.* » (1)

11. Saja direktado.

Un de la unesma docis da lua santa direktero esis ke vera devoco, qua esas kozo tante aminda, devas nultempe divenar molestiva ad ulu. E fakte la servisti di la baronino balde dicis l'una a l'altra : « La unesma direktero di la Siorino igis el pregar nur trifoye en un jorno, e ni omna tedesio pri to. Siorino de Genève igas el pregar omna-hore, e to jenas nulu. »

Por satisfacar lua deziri, Santa Franciskus de Sales skribis por el jorno-regularo. Ma il fine adjuntis la yena paroli qui revelas samtempe l'exakt obediemeso di la dicipulino e la saj moderemeso dil maestro : « Me lasas libereso a vua spirito, e me volas ke se eventos justa e karitatoza okaziono livar vua praktiki, to esez por vu equivalanto di obedio, e ke ta omiso esez supleata dal amo. »

Ca amo a Deo sempre plu divenis la vivo di nia santino qua, sentante kreskar singladie sua dursto a perfekteso, dicis a sua konsilero : « Mea Patro, ka vu ne arachos me de la mondumo e de me ipsa ? » — « Yes, il respondis, uldie vu livos omna kôzi ; vu venos a me e me pozos vu en totala spolieso de omno po Deo. » Ta paroli ecitis l'ardoro di lua deziri, ma Santa Franciskus, vidante per lumo super-natura ke la deal instanto ne ja esas eventinta, sorgis mortifikar ta fervoro ipsa per respondi simila a la sequanta : « Kelka yari ante nun, Deo komunikis a me idei pri ula vivo-stando ; ma me volas dicar lo a vu erste pos un yaro. » Ed il docis ad el ofrar a la Siorino « sua kordio vakuigita de omna altra afecioni exter tî di pura amo e perfekta obedio ».

(1) Pluse, la Vizitacion-ordeno recevis da Santa Franciskus de Sales la oficala benediko fundala ye la Triuno-festo 1610. Or, ta yare la dato di la Triuno-festo koincidis kun ta di Santa-Klaudius-festo.

12. Obediemeso.

Fine, ulmatine, pos meso, la santa episkopo advokas elu. Il aspektas tote sinkita en Deo. « Nu ! mea filiino, il dicis, me esas rezolvinta facar to quon me decidis pri vu. » — « E me, Siniora Patro, esas rezolvinta obediar. » El genupozis por recevar en posturo di submiseso e respekto la manifesto di la deal volo. La santulo, staceskante, duris parolar : « Oportas ke vu enirez l'ordeno di Santa Klara. » — « Mea Patro, me esas tote pronta. » — « No, vu ne havas sata forci ; divenez reguliera en la hospitalo di Beaune. » — « Me agos to omna quo plezos a vu. » — « Prefere altron me deziras... Me volas ke vu esez Karmelita. » — « Me esas pronta obediar. » Tale probinte la submiseso di ta anmo qua havis kom volaji nur lo volita da Deo, Santa Franciskus de Sales konfidencis ad el la projekti quin Nia Sinioro inspirabis ad il pri la establiso di nova Instituto. « Ye ta propozo, naracas Siorino de Chantal, me subite koncieskis granda mentala konformeso, dolca kontenteso e klara lumo qui esis por me pruvo ke to esis fakte lo volita da Deo. Nam tala sentimentin me ne havabis pri l'altra propozi, quankam mea anmo esis tote submisita ad oli. »

13. Obstakli vinkita.

Tamen ta projekto semblis ankore longe ajornenda pro desfacilaji tante granda ke, segun parolo da Santa Franciskus de Sales, kande il volis desintrikar la afero, il discernis nulo. Ma to quo esas ne-posibl a la homi, dicis Iesu, esas posibl a Deo. Oportis ke ta verko esez Lua ; Lu ipsa abatis omna obstakli. La yuneso dil filii di la baronino, la oldeso di lua patrulo e la tenera amo di ica a lua filiino esis le precipua. Or, circonstanci tote providenciala efektigis mariaj-projekto inter barono de Thorens, fratulo di Santa Franciskus de Sales e la seniora filiino di Siorino de Chantal ; ed elca uldie dicinte al Prezidero sua regreto mustar edukar sua filiini en domo quala olta di Monthelon, il dicis ad elu ke el ne devas suciar pri lo, nam pos la mariajo di la filiino seniora, la du juniori darfos pro lia evo konfidesar a la Ursulina regulierini. Pri vua filiulo, il adjuntis, me asumis lua edukado. Ye ta paroli quin Deo sola povabis inspirar, Siorino de Chantal hastis replikar : « Bonega patro, ne iraceskez a me se me dicas a vu ke konseque me de nun konsideras me kom libera sequar la vokeso

per qua Deo ja de longe advokas me retretar de la mondumo e tote konsakrar me a la deal servado. » Granda esis la astoneso e la chagreno dil veneracinda oldulo. Santa Ioanna de Chantal ipsa dicis ke ta chagreno di lua patrujo esis por el tormento. Tamen, il pokope kalmeskis ; la pregi di la baronino, la sajega paroli di Santa Franciskus de Sales vinkis la patro ed igis la Kristano konsentar.

14. La futuro preparesas.

Dum ke Siorino de Chantal parfinis ordinar sua aferi e ti di sua filii ; dum ke la santa episkopo benedikis en la kapelo dil Monthelon-Kastelo la mariajo di sua fratulo kun la yuna Maria-Amata, Deo prontigis e taliis propramanue la vivanta petri qui esis, kun nia santino, divenonta quaza fundamento por la nova edifico. Damzelo Marie-Jacqueline Favre, filio dil Prezidero dil Savoyala Parlamento, dum balo en qua el aspektis quale rejino, esis subite lumizata da lumo de supre. « Kompatinda Favre, el dicis interne a su, qua frukton tu rekoltos de ca ritmoza pazi ? On dicos : ta yunino bele dansis. Yen tua rekompenco. » El komprenis ke juadi tante meskina esas ne-digna de anno quan Deo igis tante granda ; la pensado pri morto e pos-morta judicio sizis elu e, shamante pro lasir su trompesar da vanaji, el rezolvis konsakrar a Deo sola l'ardoro quan el til lore spensabis por la plezuro. — Per voyi tre diferanta : per tribuleso e chagreno, Nia Siorino samepoke atraktis a su damzelo Ioanna Karola de Brochard, de granda Burgundiana familio, bapto-matro di la laste-naskinta filiino di Siorino de Chantal. — E Santa Franciskus de Sales, trairante la protestanta urbo Genève, renkontris ibe, en albergo, servistino di qua l'anno brilis per inocenteso e beleso ravisanta : Anna-Jacqueline Coste. Elca esis divenonta l'unisma pordistino dil projetita Instituto.

15. La horo dil sakrifiko.

Proximeskis la horo kande la sakrifiko esos kompletigenda. Charlotte, la maxim yuna de lua filiini, puero qua semblis marveleze provizita per natural e gracala doti, mortis en la duro de kelka dii. Samtempe Santa Franciskus de Sales, klozis por sempre la okuli di sua respektinda matro, Siorino de Boisy, quan paraliz-atako preske subite mortigis. Ad elca fidabis Santa Chantal por exercar la yuna baronino de Thorens

en lua nova devi. Ma ca lasta evento, qua semblis esar obstaklo a lua projekti, fakte favoris li. Omni komprenis ke esas saja ke el ne lasez sua filiino departar sole a Savoya. Konseque, Annecy, qua ja ye ta epoko esis la habiteyo di l'episkopo di Genève, esos la rezideyo di Ioanna Franciska. De ibe el povos facile helpar per sua konsili « sua kara baronineto ».

La departo fixigesis ye la 1-a karesmal sundio 1610. Tadie, frumatine, grandanombra turbo invadis la korto dil Monthelon-kastelo ; povri, vilajani trupope adkuris ; omni, expresante sua regreto e chagreno, deziregis vidar lastafoye elta quan li nomizabis « nia bona Siorino ». Mem plu emociganta esis la ceno qua eventis en l'internajo dil kastelo : siorino de Chantal, genupozinte an la pedi di sua bopatrulo a qua el sempre kondutabis quale filiino maxim tenera e devota, demandis de lu pardono por la chagreni quin el forsan efektigabis ad ilu ; ed ica, prizante sua trezoro erste kande il esis perdonta ol, kisis elu en longa embraco, e ne povis rezolvar separar su de elu. La baronino dulce su liberigis de lua brakii, rapide foriris ed aparis sur la perono ube la vartanta hom-amaso aceptis el kun lakrimi e singluti. Ioanna Franciska, komptoza e benigna ad omni, lente trairas ta densa rangi, karezante la povri, kisant lia infanti, rekomendante su a lia pregi, e kande kovrita per la benedikti da omni el acensis sua karoso, li ankore sequis de fore, longe, longe, e tale facis a sua bonfacero maxim tushanta eskorto.

16. Matro heroala.

En Dijon, ube el unesme haltis, nova kordio-laceresi eventis. La teneraji di lua patrulo, di lua fratulo Sinioro Andreas Frémyot, di lua altra parenti, di la servisti asemblita por adio, kruele sufrigis lu... Celsus-Benignus, lua filiulo, semblis ne-konsolacebla. Desesperante pro ne povir flexar sua heroa matro, il su jetis sur la sulo transverse di la pordo. « Nu ! mea matro, il klameskis, se me havas la desfortuno ne povar retenar vu, adminime on dicos ke vu pedfulis vua filio ! » Ta gesto, ta chagreno-klamo trapikas la kordio dil baronino ja tantafoye vundita ; en ol inter-luktas la du maxim granda forci qui existas en la mondo : l'amo deala e l'amo matrالا. La rezulto di ta kombato, ne esis dubebbla, ma elua lakrimi riverifis. Keriko, qua asistis ta ceno dicos ad elu : « He quo ! Siorino, la plori di ta yuno povus shanceligar vu ? »

— « Tote ne, respondis la santino, ma vu oblivias ke me esas lua matro ». Ed el superpasis la korpo di sua filio.

17. Adveno en Annecy.

El atingis Annecy ye la Palmo-sundio. Santa Franciskus de Sales e multa gesiniori venis renkontre ad elu. La prezidero Favre revendikabis la favoro gastigar elu. Fakte el lojis che lu e la vido di nia santino esis lum-radio por Damzelo Marie-Jacqueline. Elca decidinte, ni ja dicis lo, donar su a Deo, ma ne savante en qua Instituto Deo fixigis lua plaso, komprenis lore ke el esas vokita divenar filio e frato di Siorino de Chantal.

Nia Santino pasis plura semani en la Thorens-kastelo, por instalar la yuna Maria-Amata en lua menajo, e provizar el per fidela servisti. El konservis apud su Franciska, sua duesme-naskinta filiino, di qua el volis perfektigar l'edukeso, e qua divenis plu tarde baronino de Toulangeon. Pri Celsus Benignus, la prezidero Frémyot asumabis lua edukeso. Tamen lua matro sorgadis lu de fore, e pose prokuris a lu mariajo kun Damzelo de Coulanges.

La ligili qui retenis Siorino de Chantal esas tale ruptita o desligita per la graco di Ta qua agas omno forte e dolce. El darfas nun livrar su tote a ta perfekta vivo, e kompleta klostral sakrifiko, qua esis l'objekto di lua longa serchi e di lua ardoroza deziri.

REGULIERESO

18. Fondeso di la « Vizitaciono ».

Ye la festo dil santa Triuno 1610, Ioanna Franciska, kun sua du kompanini Maria-Jacqueline Favre e Ioanna-Karolina de Brochard, adiris la santa fondinto por recevar de lua manui unesma regularo-skiso dil Instituto. Santa Franciskus donante ol, dicis ad elu : « Tre kara filiino, sequez ta voyo, e sequigez ol da elti quin la Cielo destinis a ta feliceso. » Pose, il benedikis li omna tri « ye la nomo dil Patro omnopovanta qua atraktis li, dil Filio, eterna sajeso qua direktis li, e dil Santa Spirito qua animis li per sua flami amoza. »

19. Instaló en « La Galerie ».

En la loki ube la herezio ne enduktabis sua veneno, la kredo esis ankore vivaca ; on prizis la feliceso di ti qui apartenas a Deo sola. Pro to, kande nia siorini ekiris, akompanate da barono de Thorens e du altra fratuli di Santa Franciskus de Sales, densa turbo vartis li, e kontinua respekto-atesti salutis li dum la kurta iro de l'episkopeyo al dometo nomita Galerio-domo, en qua li iris inkluzar su por komencar sua novicezo. Quik kande li atingis la novicezo, « Yen, klameskis Santa Chantal, la loko di nia delici e di nia repozo. » Tote sinkata en prego di gratitudo, li trifoye recitis *Gloria Patri*, pose totkordie interkisis, e fratini Favre e de Brochard, e la bona Anna-Jacqueline promisis filial obediado ad elta quan ni de nun nomizos *Matro de Chantal*.

20. Regulierala vestizo.

Dum la nokto sequanta, teroriganta tenteso asaltis la santa fondintino : ka l'entraprezo en qua el su engajis ne esas temerara ? Renuncinte sua omna havaji por sua filii, de ube el cherpos lo bezonata por entratenar sua nova familio ? Ka hungro ne esas monstro quan on ne povas domtar sen pekunio o miraklo ? Ka persistar ne esas tentar Deo ? Mil altra motivi di desquieteso obsede prizentis su a lua imaginado. La lukto duris dum 2 hori. Cirkondate da tenebri e siejate da enemiki el refujis aden la sekura fuorto di sua kredo ed obtenis kompleta vinko. Paco plu abundanta e fido senlimita esis la frukto di ta kombato, pos qua nia Siniro grantis ad elu precoza konoci, e certigis el ke lu ipsa marveloze sorgos la Kongregaciono, se olua membri su abandonos kun amoza fido a lua benigneso patrara. Ye 5 kloki el levis su ed iris vekigar sua filiini « quin chanjo di lito ne impedabis dormar ». Kun ne-expresebla joyo la servistini di Iesu-Kristo metis la novicala vesto, ed iris en la koreyo por pregar, « prizentante su kom spozini ornita segun l'arbitrio di lia spozulo ». Ta vesto ne esis tasorta qua nun metesas, ma nur « ordinara vesto konform ad extrema humilesa Kristana ». Ol konsistis en nigra robo tote simpla, e tafta kofio di qua la formo igis ridetar Santa Franciskus de Sales. « Vere, il dicis pose a sua fratuli, nia siorin selektis kuafo qua ne beligas li. »

Tale komencis la Vizitaciono.

21. Paco en la monakeyo.

La mikra kongregaciono balde kreskis. Klaudia-Franciska Roget esis admisata 6 semani pos la establiso. Anme kandi-dega, el mortis la unesma e, segun gracioza penso di Santa Franciskus, iris vidar en la cielo to quon Deo rezervas a la Filiini dil Vizitaciono. Peronna-Maria de Chatel balde arivis. Konquestite dal mondumo, qua prizegis lua charmivi, el balde sentis la vakueso di ta vana plezuri, e ye ri-veno dil bruisoza festi de qui el expektabis feliceso, on audis el klamskar, dum abundanta plorado: « Peronna-Maria, tu havos paco nur en kuvento. » Fakte el trovis paco en la Vizitacion-familio che qua el refujis, e di qua el esis un de la maxim solid apogili. Lua fideleso e la jenerozeso di lua anno igis el rapide acensar til tre alta grado di kontemplado.

22. Unesma vovi.

Fratini Maria Adriana Fichet, Maria-Amata de Blonay e plur altri balde venis, anke eli, konfidar su a la direktado di Matro de Chantal qua ecelis pri formacar la anmi (segun la parolo di Santa Franciskus de Sales) « a devoco ne feminatra, tenera e mola, ma forta, kurajoza, nobla e pronta por irgo » La konversi dil santa Fondinto, dum qui singlu sincere expozis sua dubi e desfacilaji, alimentis la fervoro qua esis granda, e la Regulierini joyoze portis la hardaji di severega povreso, same kam eli aceptis la aminda yugo di lia santa Regularo.

La yaro di noviceso fininte, Santa Franciskus de Sales recevis la vovi da sua tri unesma filiini. Lu ipsa indikabis la definitiva formo di la vesto, e taliabis propramanue, segun la fasono qua semblis a lu maxim simpla e decanta a regulierini la velo pozita sur la kapo di fratino de Brechard.

23. Skopo originala di la Vizitaciono.

Fondante la *Vizitaciono*, Santa Franciskus vizis du precipua skopi qui korespondis a du bezoni di ta epoko: apertar refujeyo di perfekteso a la jeneroza personi qui, pro manko di korpala vigoro, ne povis enirar la Ordeni lore existanta, omni tre austera; e grantar matri e servistini al povri. La unesman de ta skopi il sucesis atingar, ma la realigo dil duesma esis rezervita dal Providenco a Santa Vincent de Paul.

Dum plura yari, Santa Chantal e lua kompanini ekiris por vizitar la sufranta membri di Iesu Kristo e praktikis ad li karitato qua kelkafoye esis heroatra. Ma kande fondesis en Lyon l'unesma filialo di l'Instituto, l'arkiepiskopa Siniro Dionisius de Marquemont, demandis insiste ke absoluta klozeso regulierala adoptesez. Pro sua humileso, Santa Franciskus de Sales asentis, ne sen regreto, la motivi alegita dal arkiepiskopo. De lore la Vizitacion-familio esis unike konsakrata a la interna vivo. La mondumo qua esas pronta admirar la heroala devoteso dil Karitato-fratini, poke simpatias ta Ordeni shirmata da greti ne-penetrebla ; e tamen oli esas por la socio to quon esas parafulmini por la edifici quin li prezervas de fulmino-devasti. Quantafoye la fulmini di la deala judiciado, pronta explozar kontre la mondo kulpoza, esis deturnata da la pregi e dal sekreta imolado di ta anmi di qui la « vivo celesas kun Iesu Kristo en Deo ! »

24. Hostii e viktimi.

Adminime la unesma skopo vizita dal santa episkopo di Genève esas atingita. Ne intencante detaloze deskriptar la Vizitacion-ordeno, me saciesas da citar la frazo per qua Santa Franciskus de Sales rezumas sua penso pri l'Instituto. « La Vizitaciono esis establisata por ofrar kontinua homaji al Kordio di Iesu dum ilua celata e sengloria vivo. »

La Kordio di Iesu ! yen vere la trezoro di la Vizitacion-ordeno e, versimile la eterna skopo di lua instituco. Kad la santa fondintulo ne semblas esir impulsit ad ito, kande il donis ad ol kom emblemato kordio perforita per flechi, cirkondata per dorni e kronizita per kruco, e kande il dicis ke « la mikra kongregaciono esas verko dal Kordio di Iesu ? » Kelka yardeki plu tarde, Iesu selektis che la filiini dil Vizitaciono la konfidencario di sua Sakra Kordio, santa Margarita-Maria Alacoque, a qua konfidesis la komiso konocigar l'amo-misterio dil Sakra Kordio unesme da elua reguliera familio, e pose dal tota mondo.

25. Modesta violo.

Rivenante a Santa Ioanna-Franciska, ni remarkez en elu la praktiko di la deal leciono da Iesu : « Saveskez de me ke me esas kordie humila e dolca. » Santa Franciskus de Sales instigis ei a ta praktiko, dicante ke Kristana vidvino esas

quale mikra violo en l'Eklezio-gardeno, floreto qua havas nek brilanta koloro nek forta odoro, ed il imperis ad elu e ad omna regulierini di la Kongregaciono exercar su pri la humila vertui qui kreskas ye la kruco-pedo : dolceso, simpleso, amo al propra abjekteso. Pro to, quante eloquent esis Ioanna ipsa, kande el parolis a sua filiini pri la « necesa humileso » asertante ke la glorio di la Vizitacion-fratini esas havar nula brilo, e ke lia grandeso konsistas en humileso. Tamen, segun la atesto di Franciskus de Sales ipsa, la karaktero di Siorino de Chantal esis nature superba ed imperema. De to ni povas inferar l'efiko di la Deal graco en anno generoze fidela.

26. En la skolo dil sufrado.

Ta fideleso esis che nia santino duople jeneroza, nam se Nia Siniro kelkafoye igis el savurar la ne-dicebla joyi di Lua Deala prezenteso, el maxim ofte mustis marchar sur voyo plena de tentesi e sufri, guidata dal sola lumo dil kredo e spoliita de omna sentebila konsolaco. Semblas a me, ke el tote quankam sen koncio revelis su a ni, kande el dicis : « Perfekteso ne konsistas en senti o sentimenti, ma en kom-pleta mortifikado. Savurar Deala dolcaji ne esas amar solide ; ma humileskar, tolerar insulti, mortekar a su ipsa, dezirar ke Deo sola konocez ni : to esas amar vere. »

27. L'ordeno developesas.

Apene Santa Chantal retrovenabis en Annecy, pos la Lyon-ana fondo, kande plura altrá urbi komencis facar solliciti por obtenar fratini de la nova Instituto. « Vere tre granda esas la mesono, skribis Santa Franciskus ; ni darfas esperar ke Deo grantos laboristini. Yen Toulouse qua volas kelki de nia filiini, anke Moulins, Riom, Montbrison, Reims... ed omnaloke on deziras la Matro. » Monakeyi en Moulins, Grenoble, Bourges, Paris unesme fondesis ; en ica lasta urbo, la afliktesi di la santa fondentino esis tante granda ke ulfoye el dicis en prego a Nia Siniro : « Me ya kredas, Siniro, ke vu atraktis me aden Paris por savigar da me quon esas povreso e sufrado. »

28. Oro purigesas en kruzelo.

Cetere, la Kruco duris omnamaniere projektar sua ombro sur ta anmo vokita a la maxim intima unioneso kun Ieŝu krucagita. Dum la yaro 1611, Santa Franciskus uldie advokis el en la konversejo e dicis ad lu : « Mea filiino, Deo volas esar vua unika Patro, nam Lu vokis ad su ilta quan Lu grantabis a vu sur la tero. » Prezidero Frémiot jus iris aden la cielo recevar la rekompenco meritita per lua kredo e vertui.

Dum la yaro 1617, la baronulo de Thorens raptesis da dudia maladeso de l'afeciono di lua familio, e 3 monati pose, lua yuna ne-konsolacebla spozino mortis en la brakii di sua matro. « Ta kara matro — el dicis poka instanti ante mortar, kun tono tenerega — ho ! me ne povas dicar quante me amas elu ! »

En 1627, Celsus-Benignus, evanta 30 yari, ocidesis dum kombato kontre la Angli, qui venabis sokursar la Franca Kalvinani, e kaptabis Ré-insulo. Kin yari pose, ilua vidvino sequis lu en la tombo ; e preske samtempe, matro de Chantal saveskis la morto di sua bo-filiulo Sioro de Toulangeon. Lore el klameskis doloroze : « Yen multa mortinti ! » e quik emendante sua parolo : « O prefere yen multa pilgrimanti qui hastas atingar l'eterna lojeyo. »

29. Il ne plus esas vivanta.

En ta familial funeri, lasta sakrifiko esabis impozita a la santa fonderino. Ye la 28 decembro 1622, esante en Grenoble e pregante por sua beata Patro, el klare audis ta paroli : « Il ne plus esas vivanta. » En ta sama dio e kloko, la sant episkopo di Genève fakte expirabis en Lyon, en la dometo dil Vizitacion-gardenisto. Santa Chantal, qua sempre obediabis lu tante humile e filiale, duris sequar la konsili ricevita de ilu. Pluse, de lore, dum la desfacila instanti, el kustumeskis rekursar ad ilu per prego maxim fidoza, ne dubante pri lua povo intercesala a Deo, olqua manifestis su ad elu per multa bona efekti.

Fine el klozis interseque la okuli di sua 3 unesma e maxim kara filiini : Matri Maria-Jacqueline Favre, Peronna-Maria de Chatel, Ioanna-Charlotte de Bréchar, qui kune partoprenabis sucii, tribulesi e konsolaci en la komenco di l'Institut

30. On rekursas ad elua sajeso.

Singla de ta separi laceris là kordio amema di Matro de Chantal, ma samtempe lua jeneroza rezigno igis sempre plu intima lua uniono kun Nia Sinioro. Elta quan ni olim vidis kolianta la humila vertuo-floreti kreskanta apud la Kruco, e qua dum prego nesatureble kisadis la pedi di sua spozo krucagita, nun quaze atraktesis adsur Lua Kordio dum la santa repozo di kontemplado mistika. Separita de to omna quo ne esas Deo, kun regardi konstante fixigita ad Lu; perfektigita pri omna vertui, el aspektis cirkondata da atmosfero di santeso. De multa loki on venis ad elu por sollicitar konsili. Cielal sajeso inspiris lua respondi; pro to, multi konoceskis per ici la voli Deala, ed obtenis per elua pregi la kurajo exekutar oli.

La Komandoro de Sillery, quan omni en Roma surnomizis « ambasadisto ne min Kristana kam luxoza », diveninte sacerdote, ofte rekursis ad elua konsili. — Santa Vincent de Paul, anke ilu (lua letri atestas lo), entraprezis nulo importanta sen konsultir elu. — Anna de Austria, dezirante konversar longe kun nia santino, advokis el aden la kastelo di Saint-Germain, lor lua restado en la unesma Paris-ana monakeyo. Ta rejino, qua esis plena de estimo por la digna fondintino, prizegis anke lua humila Instituto. Okazione di vizito quan el facis a l'unesima monakeyo en Paris, el kunduktis Ludovikus XIV ankore infanto por konocigar lu da la regulierini. Remarkante ke omni mantenis sua okuli abasita, el dicis a la superiorino: « Mea Matro, imperez a nia fratini ne mortifikar su, e regardar la rejo. » — Ulte ta granda nomi, ni povus mencionar ti di mult altri qui prizis la konsili da Santa Chantal. Ma precipue sua kongregacionon el animis per sua exemplo e fermigis per sua konsili,

Okadek e sis monakeyi instalita per lua sorgi koaktis el a multa voyaji e importanta korespondado; tamen el nultempe konsentis nomizesar « *Fondintino* », dicante ke el nule utilesas en l'Instituto, se ne kelke por savigar la intenci dil familio-patro. (El indikis per ica nomo la santa episkopo di Genève.)

31. Lasta halteyo.

Pos tanta laboro fine proximeskis por Santa Ioanna Franciska de Chantal la instanto dil repozo. En 1641, pos lasta

voyajo aden Paris, obedio e karitato duktis el en la monakeyo di Moulins adube la desfelica dukino de Montmorency retretabis por serchar en Deo konsolaco a sua desfortunaji. Kelka dii pos sua arivo, en la 8^a di decembro, festo di la senmakula Koncepteso dil Virgino Maria, Santa Chantal atakesis da fortega febro, qua balde deklaresis da mediko kom maxim grava.

Por obtenar la konserveso di vivo tante precoza, Siorino de Montmorency, profunde afliktata, ofris a Deo la sakrifiko di la sua ; la plu multa regulierini de Moulins imitis lua exemplo. Matro de Chantal, por konsolacar ti qui cirkondis lu, volunte partoprenis en la pregi facata por lua risanigo ; ma cetere el aparis perfekte indiferenta pri vivar o mortar ; la Deala volo esis anke la elua. Ye la 12^a matine, on adportis ad el la santa Viatiko. Kande el vidis proximeskar sua Salvero, levetante su de la lito, malgre extrema febleso, el dicis : « Me ferme kredas ke mea Salvero Iesu Kristo esas en la santega Sakramento di l'altaro ; me sempre kredis e profesis lo ; me agnoskas e adoras Lu kom mea Deo, mea Kreinto, mea Salvero qua redemtis me per sua precoza sango. Me totkordie sakrifikus mea vivo pro ta kredo, ma me ne esas digna de lo. Me deklaras ke me esperas mea salveso nur de Lua sola mizerikordio. »

32. Dio aspirata.

Dum ta jorno, on audis elu klameskar : « Ho ! quante bel esos la morga dio ! » Kad, por anmo qua, segun to quon Santa Franciskus de Sales postulabis de sua filiini, havis vivo ed aspiro nur por la spozo cielala, la morto-dio ne esas la dio di l'eterna mariajo ?

Olim Santa Chantal, por eskapar la tedanta homaji dil mondumo, grababis sur sua kordio, konsakrita a Deo sola, l'adorinda nomo IESU. Ta sakra nomo esis elua lasta parolo. Pronuncante ol trifoye, el ekmigris de la ter-exilo a la joyi dil cielala patrio, venerdie, en la 13-a dio decembrala 1641.

Multa mirakli obtenita per lua interceso atestis lua povo a Deo. El esis beatifikata en 1751, ed en 1767 papo Klemens XIII pozis sur lua fronto la santosal aureolo. Lua reliquii, venerata da grandanombra pilgrimanti, konservesas same kam olti di Santa Franciskus de Sales, en la kirko di l'unisma monakeyo dil Vizitaciono en Annecy. Lua festo celebresas ye la 21-a di agosto.

33. Ni invokez Santa Ioanna de Chantal.

Santa Ioanna de Chantal esas ecelanta imitindajo samtempe por yunini e mulieri Kristana, por vidvini « vere vidva » e por irga anno religioza. La santa Eklezio Katolika, propozante el a nia imitado, pozas sur nia labii la yena tushanta prego : « Deo omno-povanta e mizerikordioza, qua incendiante per amo a vu beata Ioanna, dotizis elu per admirinda spirito di forteso por igar el progresar pri perfekteso en omna vivo-standi, e qua volis plurichigar per elu vua Eklezio, donante ad ol familio nova ; grantez pro elua meriti ed interceso, ke ni, konciante nia febleso e fidante a vua povo, vinkez per la helpo di la graco cielala, to omna quo esas kontrea a nia salveso. »

Amen.

LUCIE POITRESSE,

Ex-Instruktistino en Epinal (Vosges).

